ATEITIS

mėnesinis
moksleivių laikraštis

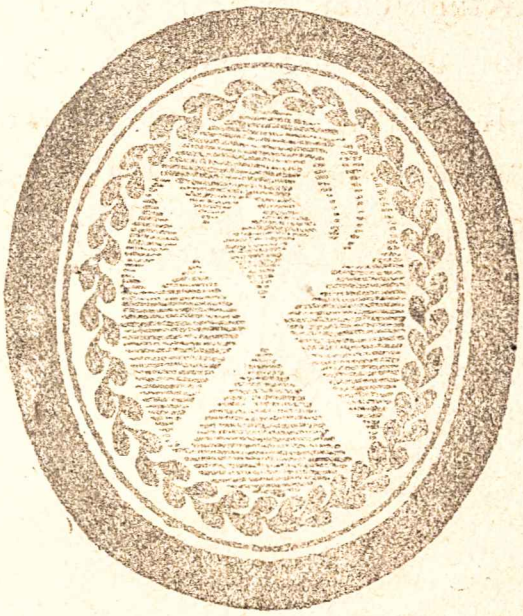

Nr. 7. Liepos-Spalių.
1922.

P. Galaunė.

1919 m.

TURINYS.

1. Mokslo metus pradedant. Redakcija . . . . 145 psl.
2. Supratimo raktas. K. A. Orbelis . . . . . 147 psl.
3. Iš cikliaus „Giesmės be garsų". Žvainys . . 151 psl.
4. L. K. M. Ateitininkų konferencija. K Antanas . 154 psl.
5. Ateitininkų Susišelpimo Fondo Susivažiavimas. K. Antanas . . 160 psl.
6. Antras katalikų studentų tarptautinis kongresas. V. Podolskis . . 161 psl.
7. A. † A. Jurgis Krasnickas . . . . . 166 psl.
8. Skausmo verpetai. Juozas Švaistra . . . . 167 psl.
9. Kokie gyvulių ir paukščių balsai ir kaip jie žmonių šaukiami ar megzdomi? . . . . 170 psl.
10. Knygos ir žurnalai . . . . . , ... 172 psl.

Redakcijos ir Administracijos antrašas:
Kaunas. Ožesklenės 12.

Nr. 7. ATEITIS 1922 m.
LIEPOS -- SPALIS

Mokslo metus pradedant.

Sunkius mokslo metus pradeda „Ateitis“. Nelengvos ir kultūros darbui nepalankios dorinės ir medžiaginės sąlygos dar pasunkėjo, tikimės tik laikinai, susilaukus savus lietuviškus pinigus, litus. Markės staigus atpigimas į niek pavertė tas kelias dešimtis tūkstančių auksinų, kuriais redakcija tikėjosi, kad ir dideliais vargais, laimingai baigti 1922 m. darbus atiduodama savo skaitytojams, kas yra jų. Dabar gi tų pinigų neužteko nė pusei šito „At.“ numerio išleisti ir tik gerų žmonių duosnumas ir šį kartą padėjo redakcijai. Bet taip neprivalo būti ateity. Litui esant pastoviam ateitininkai turi padėti visas savo gales „Ateičiai“ paremti prenumerata, išplatinimu ir aukomis iš kitur. Bet geriausias „At.“ palaikyti būdas—tai jos išplatinimas, —suradus daug ėmėjų „At.“ nereikalaus ubagauti ir ji stos tvirtai savo kojomis. Redakcija, primindama konferencijos nutarimą šiuo reikalu, tikisi tos paramos iš jūs draugai.

Šito numerio kaina—60 centų. Visų tų, kurie yra užsimokėję metams ir gauna „At.“ per savo kuopas prašom per kuopą iš karto už visus atsiųsti kuogreičiausiai skirtumą — po 35 centus už numerį. „Ateities“ platintojį, prašom taipojau kuoveikiausiai

siųsti surinktus pinigus, nes nuo to pareis, ar ir kaip greit redakcija išleis naują numerį šiems metams. Tad pasiskubinkite.

Nuo naujų 1923 metų „Ateities“ prenumerata bus tokia: **1 litas 70 cent.** už tris mėnesius.

Redakcija nedrįsta jau šiandien nustatyti prenumeratos kainą visiems arba bent pusei metų, nes sunku įspėti kokios bus kainos nuo naujų metų, kada Lietuvoje jau tik litai tebus vartojami.

Tad laukiam užsakymų. Platinkite „Ateitį“ ateitininkai.

Redakcija.

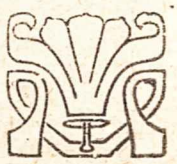

R. A. Orbelis.

Supratimo Raktas.

Manęs klausia, kaip skaityti Evangelija, kad ji būtų suprantama; ir turima galvoje ne protinės sunkenybės, bet jos vidujinio, gilaus, paslaptingo turinio prieinamumas. Kyla klausimas, kas daryti, kad šita knyga nebūtų negyva, vien istorinė knyga, bet kad turėtų žmogui gyvos prasmės, būtų jo gyvenimo vadovas.

Čia nekalbama apie archeologinius tyrimus. Šita knyga suprantama vaikams ir gali būti teologų nesuprasta. Pareina tatai nuo vienos vienintėlės priežasties. Šitai knygai skaityti reikia turėti tam tikrų psichinių davinių.

Ypač daug sunkenybių sudaro vadinamasai Senasis Įstatymas. Šis lyg skraiste dengtas, ir šitą skraistę tenuima Kristus Atskleidžia skraistę pats Kristus, bet ką gi tai reiškia? Negalima vien protu imt Evangelijos, vien protu stengtis ją suprasti. Evangelija turi prasmės kiekvienai atskirai asmenybei; šioj Evangelijos prasmėj kiekvienai asmenybei ir jos gyvenimo pobudžiui gludi visas dalykas. Ir yra reikalingas Kažinkas, kurs jums atgaivintų šitą knygą, o tas Kažinkas—PatsVyriausias šitos apysakos, istorijos,dramos, poėmos, šito lyrinių giesmių rinkinio, šito visų paslapčių apreiškimo... Veikiantis Asmuo.

Aš turiu noro nurodyti Evangelijos skyrelį, kurs atskleidžia kaip tik šitą Kristaus sąryšį su Šventraščiu. Tai Luko parašytos Evangelijos 24 perskyrimas. Veiksmas vyksta vienoje artimiausių po Kristaus prisikėlimo dienų. Du mokytiniai ėjo į Emausą. Kristus prie jų priėjo ir prašnekino. Jis tarė jiems: „Kokios tos kalbos, kurias eidamu tarp savęs kalbata ir kodel esata nuliudusiu?“ Vienas jų, vardu Kleopas, atsakė Jam: „Nejaugi tu vienas iš atėjusių Jeruzolimon nepatyrei, kas joje atsitiko šiomis dienomis?“ Jis tarė jiems: „Kas gi?“ Ir jie atsakė: „Apie Jezų Nazarėną, kurs buvo vyras pranašas, galingas darbuose ir kalboje Dievo ir visų žmonių akivaizdoje, ir kaip Jį išdavė vyriausieji kunigai ir mūsų vyresnieji, kad Jį nuteistų mirti, ir nukryžiavo jo Jį. Mes gi tikėjome, kad Jis turėsiąs atpirkti Izraėlių. Ir dabar po visam tam, šiandien yra trečia diena, kaip tai atsitiko.

Bet ir kelios moteriškės iš mūsiškių išgązdino mus, kurios buvo prieš auštant pas grabą, ir neradusios Jo kūno, atėjo sakydamos, jog jos matė regėjimą aniolų, kurie sako Jį gyvą esant. Ir nuėjo kai kurie iš mūsiškių pas grabą, ir rado taip, kaip pasakė moteriškės, bet Paties nerado. Ir Jis tarė jiems: „O paikios ir tingios širdies, kad tikėtumėte visam, ką yra kalbėję pranašai! Ar gi Kristus neturėjo tai kentėti ir taip įeiti į Savo garbę?". Ir pradėjęs nuo Mozės ir visų pranašų, išdėstinėjo jiems iš visų Raštų, kas buvo apie Jį. Ir priėjo prie miestelio, į kurį ėjo; ir Jis apsimetė toliau einąs. Ir privertė Jį tardami: „Pasilik su mumis, nes užeina vakaras ir diena jau praslinko". Ir įėjo su jais. Ir atsitiko, kad sėdėjo su jais už stalo, ėmė duoną ir palaimino, ir davė jiems. Ir jų akys atsivėrė ir pažino Jį, ir Jis pražuvo iš jų akių. Ir tarė vienas kitam: „Argi mūsų širdys nedegė mumyse, kada Jis kalbėjo kely ir atvėrė mums Raštus?"

Kreipkite dėmesio į šiuos žodžius: „O paikios ir tingios širdies, kad tikėtumėte visam, ką yra kalbėję pranašai!" — Užmetimas dviem mokiniam, bet netik jiems, bet ir visiems, kurie trejus metus vaikščiojo su Kristum, o kai viskas išpranašauta įvyko, tai pasirodė, kad jie nieko nesuprato. Jų padėtis buvo lengvesnė negu mūsų, lygiu būdu, kaip kad pavyzdžiui, matai dramatinį veikalą vaidinant vaidykloje, arba skaitai netikusį jo vertimą, vadinasi, turi prieš save raides, o nereljefinius vaizdus. Jie, kurių akivaizdoj Jis gyveno, net sumišo. Jie eina ir svarsto, o neįsigilina į vidujinę dalykų prasmę, matydami nemato. Ir jeigu mes neaiškiai suprantam, tai reikia atsiminti, kad ir žmonės buvę su Juo, taip pat ne iš karto suprato.

Ir Kristus jiems išmėtinėja: „O paikios ir tingios širdies!.." Tik išorinis judesys privertė juos pažinti Kristų. Tai buvo judesys, kuriuo Jis atidavė Savo kūną ir kraują per tą baisiąją Vakarienę. Tuo metu, matyt, kas darės jų ir Jo sąmonėje... Tuomet jų akys atsivėrė. Ir jie tarė: „Argi musų širdis nedegė mumyse, kada Jis kalbėjo!"

Kreipkit dėmesio į tą du kart pasakytą: širdis — „O paikios ir tingios širdies", ir vėl širdis: „Argi mūsų širdis nedegė mumyse, kada Jis kalbėjo." Jie pažino todel, kad tik tas, ir tiktai tas skyrė Jį nuo visų kitų žmonių.

Ne tai, kad Jis pranašas—pranašų buvo daug, galingų žodžiuose ir darbuose, bet nebuvo Tokio, Kurs, numylėjęs,

būtų numylėjęs lig galo, numylėjęs taip, kad iš Savęs surengtų Vakarienę: imkite ir valgykite...

Ir vėliau vėl pasirodo Prisikėlusis ir vėl kalba apie Save... Ir valgė jų akivaizdoje.

Tuomet atvėrė jų protą Raštui suprasti... Senojo Įstatymo Raštui, nes Evangelija dar nebuvo surašyta, bet tą valandą Jis davė jiems pagrindą sudėti ir tą Raštą, kuris dar nebuvo parašytas.

Ir dabar daugelis, beskaitydami Raštą, nesupranta jo, o tam priežastis tėra tingi, nenorinti matyt, širdis. Dalykas čia ne susiprotėjimuose, bet kaip tik širdies lėtume, jos sutingime.

Bet gali įvykti toks momentas, kad tingi širdis užsidega. Širdis gali liepsnoti, degti... Ir tuomet viskas bus aišku. Šitai yra visas dalykas.

Luko ir Kleopo širdys buvo tingios, kol jie atsiminė Kristų ir ką Jis buvo padaręs. O kai jie atsiminė, kad Jis papenėjo Pats Savim, tuomet jie viską suprato. Ir kas atsitiko su jais, pritaikoma kiekvienam žmogui, norinčiam suprasti Evangeliją.

Vidury Evangelijos—Kryžius. Visų keturių Evangelijų pasakojimas baigiamas kryžium: Kristaus kryžiaus kančiomis Matas pradeda nuobodžią giminystę ir baigia kryžium, Morkus pradeda Jono pamokslu,—baigia kryžium, Lukas—atsitikimu su Zakarinju—baigia kryžium, mylimasai Jonas pradeda žodžiu, kurs jungia judėjų monoteizmą su ellinų mintimi, o baigia kryžium...

Vidury Evangelijos—Kristaus kraujas, kančios, mirtis...

Vidury Kryžius: nuo Kryžiaus prasideda ir naujas tų žmonių gyvenimas, kurie buvo paikios širdies, nuo Kryžiaus prasideda apaštalų darbai, laiškai, Jono apreiškimas, kai jam pasirodo Nukryžiuotasis ir Prisikėlusis...

Be Kryžiaus nesuprasi šitos knygos, be Kristaus mirties ir prisikėlimo net ir labai išmintingas žmogus nepažins Evangelijos.

Kai žmogus pabus dvasia Paskutinėje Vakarienėje, tuomet jis supras, kai širdim priims, tuomet atsivers ir protas Raštui pažinti.

Gali būti, jis ir pats parašys naujas knygas, bet jau išeidamas nuo Kryžiaus.

Nė vieno žmogaus nesužadins pamokslininkas, neatves į Kristų, neišmokys suprasti Evangelijos, jei jis neišeina nuo Kryžiaus, pats neina į Kryžių... be to jis tik žodžių taušKėjas, oratorius, negyvėlis..

Bet jeigu jis pats nori eiti ir nori, kad žmonės eitų, jis turi patekti į Jo Vakarienę, privalo bendrauti su žvėjais, būti drauge su snūduruojančiu Petru, su išduodančiu Judu, su klausiančiu Jonu, ir su Juo, su Kristumi, tariančiu: „Imkite ir valgykite—tai yra Mano Kūnas, gerkite—tai yra Mano Kraujas...

Kodel negalima be to? Jūs tarsite, koki keista psichogija,—ne, visa tai normalu, naturalu. Nemanyk, kad visa, kas ten yra įvykę, įvyko ne del tavęs...

Tik nuo tos Vakarienės atsiveria viršprigimtinis pasaulis... Kristuje veikė ne protas, Jame vyravo širdis, meilė. Meilė... Ir į Paskutinę Vakarienę reikia eiti meilingai, ir meile priimti visa, ką Jis yra padaręs, o tuomet dingsta skraistė nuo akių, ir žmogus pasidaro sugebąs suprasti.

„Viešpatie: Kas patikėjo mūsų skelbimui ir kam pasireiškė Viešpaties galybė? Nes Jis pasirodė prieš Jį, kaipo atžala ir kaipo daigas is sausos žemės; nėra Jame nė išraiškos, nė didingumo; ir mes jį esame matę, ir nebuvo Jame išraiškos, kuri būtų mus traukusi prie Jo, Jis buvo neapkęstas ir pažemintas prieš žmones, sielvartų žmogus ir ligas patyręs, ir mes savo veidą nuo Jo nugręždavome; Jis buvo neapkenčiamas, ir mes Jį perniek laikėme. Bet Jis užsidėjo mūsų negales ir nešė mūsų ligas; o mes manėme, kad Jis buvęs Dievo blaškiamas, baudžiamas ir pažemintas.

Bet Jis buvo už mūsų nuodėmes sužeistas ir del mūsų nusižengimų kankinamas; del mūsų ramybės buvo baustas, ir per Jo žaizdas pasveikome. Visi mes, kaip avys klaidžiojom, nukrypome kiekvienas į savo kelią; ir visų mūsų nuodėmes uždėjo Viešpats ant Jo. Jis buvo varginamas, bet kentėjo savo noru, ir neatverdavo savo lūpų; Jis kaip avelė buvo vedamas piauti, ir kaip avinėlis tylus prieš kirpiką, taip Jis Savo lūpų nepraverdavo. Jis buvo paimtas iš pančių ir teismo; bet Jo kilmę kas įšaiškins? Nes Jis atskirtas

nuo gyvųjų žemės; del Mano tautos buvo baustas. Jam skyrė karstą su piktadariais, bet Jis palaidotas pas turtuolį, nes Jis nenusidėjo, ir nebuvo Jo lūpose melo. Bet Viešpačiui pamėgo Jis ištikti, ir Jis atidavė Jį kankinti; o kad Jo Siela atneš permaldavimo auką, Jis pamatys ilgaamžę ainiją, ir Viešpaties valia bus sekmingai vykdoma Jo ranka. Į Savo Sielos žygį Jis žiūrės pasitenkindamas, per Jo pažinimą, Jis, Teisusis, Mano tarnas, daugelį išteisins, ir jų nuodėmes ant Savęs paims. Todel Aš Jam suteiksiu dalį tarp didžiųjų, ir su galingaisiais daliusis grobuonį todel, kad atidavė Savo Sielą mirčiai, ir buvo priskaitytas prie piktadarių, tuo gi tarpu, kai Jis nešė daugelio nuodėmes ir tapo piktadėjų užtarėjas". (Izaija, 53, /- 12).

Jis buvo sužeistas už mūsų nuodėmes.... Mes ir dabar Jį, Šventąjį, kryžiuojame, o Jis viską ima ant Savęs, ir sako: „Eik, nudien tu esi skaistus..."

Jis paėmė, atleido viską, nuvalė, papenėjo Savim, ir Pats įsmeigė Sau kryžių, kurs paskum iš tikrųjų buvo Jam pastatytas Golgotoj.

Norite suprasti Evangeliją? — prieš skaitydami būkite siela Kristaus Vakarienėje, pabūkite šalia Jo Golgotoje.

Golgotoje įvyko visa, ką pranašas Izaija yra aprašęs. Ir jei Tamstos širdingai, iš sielos, o ne vien tik protu, trokštate suprasti Evangeliją, tai pavelykit Jūsų širdis vesti Golgoton, nes tik ten terasit kelią viskam užkarstiniam suprasti.

(Ne galas.)

Iš cikliaus „Giesmės be garsų".

(II).

Buvau ant didžiojo kalno ir gavau įsakymus.

Gavau įsakymus ir persinešiau į žemės klonį.

O kad galėčiau, atsistočiau milžinu ir pamatytų mane visa žemė ir parodyčiau visiems įsakymus.

Atsistočiau milžinu ir užrašyčiau juos ugninėmis raidėmis ant dangaus skliauto rytų pusėje.

Užrašyčiau padangėse ugnies raidėmis, kad galėtų skaityti visi, kurių akys gali pažiūrėti į viršų, kurių galvos nėra amžinai nulenktos į žemę, kaip tų, kur keturiomis kojomis vaikščioja.

Štai, kaip blizgėtų, štai, kaip skambėtų įsakymai ant didžiojo kalno gauti.

Štai jūsų žemė. Yra čia erškėčių, bet yra ir rožių, yra tiesių takų, bet yra ir kreivų, ir klaidžių takų. O jūs tą žinokite, būkite čia kaip namie ir viešpataukite visam.

Nespiaukite į šaltinį, iš kurio geriate, neprakeikite savo dienų, kuriomis gyvenate.

Pavasarį neužnuodykite medelio šaknų, nes rudenį, jums belaukiant savo darbo džiaugsmo, jo vaisiai praplyš ir žolė aplinkui išdžius. Jaunybės giedros netaškykite purvais ir gyvenimo dumblais, nes paskui rausite nuo galvos savo žilus plaukus.

Neverkšlenkite amžinai, kaip rudenio dangus, bet ir nešypsokitės visuomet be rūpesnio, kaip kūdikis ant motinos kelių.

Neikite galvas nuleidę, kaip vergai ir neapsunkinkite savęs naštomis, kaip asilai, nes nematysite kur eiti ir kas aplinkui yra.

Besidžiaugdami gėlėmis nekniskitės į žemę, nes štai atiduodu jums ir žvaigždynus.

Kai išgirsite mano trimitą, šaukiantį į kalnus, neužsikimškite ausų.

Jei turėsi duonos ir midaus ir į tave ateis draugas išalkęs ir nuvargęs, duok jam pusę viso to. Jei vaikščiosi gražiais rūbais pasipuošęs, kaip lauko gėlė, ir pamatysi tavo draugą nuplyšusį, perplėšk savo rūbą pusiau ir apdenk jį. Jei pas tave žydės džiaugsmo žiedai ir pamatysi draugą nuleistomis į žemę akimis, skink kiek tik pajėgi iš savo daržo ir mesk jam ant tako.

Neverk ir neklyk kai skauda, nes gali dantis sukandęs nueiti ir pasislėpti ir tuomet nesuardysi kitų šventės.

Gyvenkite kol nemirštate ir neapmirkite kol gyvenate.

Tai štai įsakymai ant didžiojo kalno gauti.

(XVIII).

Uždegite šį vakarą visus žiburius kiek tik yra, nes šiąnakt bus labai tamsu.

Šiąnakt bus labai tamsu ir aš bijau, kad jus nebesurasite tų kelių, kuriais atėjote.

Puota buvo labai didelė, juokas tryško fontanais, o vynas putojo ir šnypštė.

Puota jau baigiasi, o naktis ateina labai tamsi.

Oras tebėra primirkęs vyno garais, svaigina jūsų galvas ir lanksto jūsų kojas.

Vargas jums, kurios atėjote į puotą su žaliais rūtų vainikais ir nedažytais veidais.

Vargas jums, kurios dar neilsėjote nė ant kieno krūtinės.

Jūs nežinote kokie čia klaikūs yra takai ir kiek užsidegusių akių jau seka jus.

Ateikite jus visos tokios į mane ir apstokite aplinkui.

Susirinkite aplink mane ir susikibkite, kaip sesers.

Aš uždegsiu savo žibintą, iškelsiu aukščiau mano galvos, o jūs būkite ramios ir užgiedokite šventės giesmę.

Tuomet jums bus jauku, kaip po motinos stogu ir naktis praeidama nenudraskys jūsų vainikų.

Ateikite tokios pas mane, ateikite.

Tik ne viena, ne viena.

Jeigu tu ateisi viena, paleidusi savo kvepiančius plaukus ir pažvelgsi į mane, mano rankos sudrebės ir aš neuždegsiu savo žibinto.

O jeigu būsiu jau užžiebęs, mano rankos sudrebės ir žibintas iškris ir susikuls.

Ir paliksime tamsoje mes tik du.

Paliksime mes vieni svaigiuose nakties burtuose, ir kur atras mumis aušra, aš negaliu pasakyti.

Taigi, ateikite pas mane, susirinkite tokios visos.

Tik ne viena, ne viena.

Žvainys.

K. Antanas.

L. K. M. Ateitininkų konferencija.

Rugpiūčio 3--5 d. Kaune.

Rugpiūtis—tai darbymetės laikas. Ne vien kaimuose žmonių dirbama, prakaituojama, bet ir mūsų laikinoje sostinėje—Kaune. Čia dabar spiečiasi įvairių organizacijų atstovai savo reikalų aptartų. Šit rugp. 3 d. rytą skuba būreliais katalikai jaunuoliai Bazilikon—tai ateitininkai eina pradėti savo darbų, pasiprašyti Aukščiausiojo pagelbos, palaimos ir malonių. Paprašę stiprybės ir ištvermės, visi eina į Liaudies namų salę. Salė didelė, rūpestingai ir gražiai išpuošta, kybo žali vainikai, pristatyta gėlių. Priešais žolynuose paskendęs kabo Nukryžiuotasai, po Juo parašas: Visa atnaujinti Kristuje. Jauku, malonu, visų susirinkusių veidai linksmi, šnekučiuojasi, juokauja, tarsi viena didelė šeima. Iš veidų galima įskaityti, kad visi laukia kažko nepaprasta. 10 valanda; suskamba skambutis, visi sėdasi į vietas. Prezidiumo vietoje pasirodo su dviem nariais Centro Tarybos pirmininkas J. Leimonas, kuris karštai sveikindamas ir pabrėždamas mūsų nuveiktus ir dar laukiančius darbus, atidaro konferenciją. Pasiūlo kandidatus į prezidiumą: Pr. Raulinaitį, K. Šapalą ir D. Jurkų; į sekretorijatą: A. Tamulionį, A. Petrauskaitę ir A. Kučinską, kuriuos konferencija delnų plojimu priima.

Toliau renkamos įvairios komisijos: 1) Organizacinė ir Įstatų kom. išrinkta: B. Žukauskas, J. Leimonas, J. Masai-

tis, V. Jasaitis ir A. Kučinskas; 2) Sumanymų kom.— P. Dielininkaitis, P. Šalčius ir P. Ragelis; ir 3) Mandatų kom. —J. Endziulaitytė. M. Baciuška ir A. Tamulionis.

Išrinkus komisijas buvo pranešimai iš vietų. Pranešinėjo iš Biržų (vyresniųjų ir jaunesniųjų), Dotnavos, Jurbarko, Kauno, Kražių, Krekenavos, Linkuvos, Marijampolės (vyr. ir jaun.), Naumiesčio (Šakių aps. vyr. ir jaun.), Pilviškių, Prienų (vyr. ir jaun.), Panevėžio (vyr. ir jaun.), Plungės, Ramygalos, Rokiškio (vyr. ir jaun.), Raseinių, Seinų dv. Sem. (Gižų), Seinų gimn. (Lazdijų vyr. ir jaun.), Skuodo, Šakių (vyr. ir jaun.), Šiaulių (vyr. ir jaun.), Telšių (vyr. ir jaun.), Ukmergės, Utėnos, Veiverių, Viekšnių, Vilkijos, Vilkaviškio (vyr. ir jaun.) ir Vilniaus. Pranešimų nebuvo iš penkių kuopų. Iš pranešimų matoma, kad kuopose savęs lavinimosi darbas kiek įgalint varomas. Prie kuopų veikia įvairios sekcijos, leidžiama įvairiais vardais laikraštėliai. Pastebima, kad kuopose buvo dirbamas visuomeninis ir kultūros darbas, ypač blaivybės srytyje. Veikiama eucharistininkų ir valios lavinimo būrelių. Kai kuriose kuopose darbas buvo sunkus, nes iš mokytojų pusės trukdomas. Bendrai galima pasakyti, kad šiais metais ateitininkai jau gerą žingsnį žengė pirmyn. Del pranešimų kalbėjo ir drauge sveikino konferenciją prof. Šalkauskas ir prel. Dambrauskas, kurie džiaugės, kad ateitininkų siekiama prie savęs tobulinimo ir pabrėžė, kad tik tais keliais geriausia siekti savo tikslo.

Konferenciją sveikina: Steigiamo seimo narys Kun. M. Krupavičius Ateitininkų Sendraugių, Krikščionių Demokratų partijos ir Kr. Dem. bloko St. seime vardu; St. s. narys Ambrozaitis—L. Darbo Federacijos vardu; skaityta iš Berlyno telegramos sveikinančios: Ateitininkų Studentų vardu ir K. Graužinio, V. Stulpinas—Amerikos Vyčių vardu, K. Jurgelevičius—Lietuvos Skautų vardu.

Centro Tarybos veikimo apyskaitą duoda J. Leimonas. Centro Tarybai teko dirbti visi darbai, kurių neatliko kitos tarybos, taigi savo veikimui nusistatė reguliaminą, sulig kurio visa ir tvarkyta. Buvo stengiamasi įgyvendint eucharistininkų ideja; pradėta griežta kova prieš alkogolį, kreipta domės į fizinį laivinimąsi-sportą; stengtasi platinti „Ateitis“ ir Fondo skyriai, reikalauta iš kuopų veikimo apyskaitų, bet mažai gauta; nusistatyta legalizuoti organi-

zaciją; išdirbta jaunesniesiems įstatai ir suorganizuota į vieną organizaciją; nustatytas ženklelio ir vėliavos projektas ir siųstas užsakymas padaryti, bet tas projektas nepatiko Studentų Sąjungai ir todel reikės šaukti konkursas. Almonachas del didelio brangumo neišleistas. Rūpintasi organizacijos namų įsigijimu, organizacijos padidinimu (ji padidinta aštuoniomis kuopomis). C. Taryba padarė 17 posėdžių, kuriuose vis buvo rūpinamasi del geresnio organizacijos sutvarkymo. „Draugo" ekspedicija: surinkta už ji viso 13380 auks., išleista 5872 auksinu. Iždo stovis: nuo pereito Centro perimta 6734 a. 10 sk. šiais metais įplaukų 4462 a. 80 sk. — viso 11186 a 90 sk. išleista 10761 a. 80 sk., iždė liko 435 auks. 10 sk. Be to dar ne visos kuopos sumokėjusios nuošimčius ir už nario bilietėlius.

Revizijos pranešimą darė K. Šapalas. Jis pranešė, kad del neasignuotų lėšų revizijos reikalams, negalėjo kuopose daryti revizijos. Išrevizuota tik Marijampolės kuopa ir Centras. Centre rasta trukūmų knygų vedime, susirašinėjime ir knygyno sutvarkyme. Archyvo ir administracijos negavo nė pažiūrėti, nes kada revizoriai atvyksta, neranda tų vedėjų. Pranešėjas sako, kad nors yra trūkumų, bet vis tik revizija, pripažįsta, kad šis Centras nuveikęs daugiau, negu kuris kitas.

Pasibaigus pranešimams ir padarius keletą paklausimų ir pastabų del jų, pranešimai baigti.

Toliau Pr. Raulinaitis laikė paskaitą: „Mes ir visuomenė." Prie paskaitos kilo daug kalbų. Buvo pakelta svarbus klausimas, todel ir kalbėjo visa eilė kalbėtojų: Žukauskas, Šalčius, Leimonas, Puodžiukynas, Matusas, kun. Krupavičius, Ruginis, Turauskas, Krasnickas, Jasaitis ir kiti. Vieni kalbėjo, kad ateitininkai privalo dirbti visuomeninį darbą, o politinis darbas atskiriems nariams nedraudžiamas; antri gi rėmė prelegento nuomonę, kad ateitininkams privalomas visuomeninis kultūrinis darbas, kaip tai blaivininkų pavasarininkų ir kitų katalikiškų draugijų varančių kultūrinį darbą tarpe. Tuo klausimu buvo patiekta trys rezoliucijos, bet jų konferencija visai nesvarstė.

Pasibaigus šiai paskaitai, Dr. J. Eretas laikė paskaitą: „Sportas ir kova su socialėmis ligomis, ypač girtybe."

Dr. L. Bistras laikė paskaitą „Ateitininkų religinė praktika."

Organizacinis klausimas.

Tuo klausimu pranešimą darė Organizacinės ir Įstatų komisijos vardu J. Leimonas. Pirmiausia—buvo keliamas klausimas del rajoninių centrų sudarymo. Buvo patiekta argumentai už tokių centrų sudarymą ir prieš juos. Galutinai pareiškė, kad komisija nusistačius prieš rajoninius centrus. Komisijos nusistatymą konferencija priėmė. Toliau jis skaitė komisijos pataisytus įstatus, kuriuos konferencija priėmė en bloc išmesdama paragrafą del organizacijos likvidavimo. Įstatuose pirmu du paragrafu visai nekeisti, kiti įnešti nauji, kiti išmesti ar šiaip pataisyti.

Mandatų komisijos vardu pranešė M. Baciuška, kad konferencijoje dalyvauja 65 atstovai ir 165 svečiai.

Sumanymų komisijos pranešimą darė P. Dielininkaitis. Skaitė gautuosius sumanymus, kuriuos konferencija priėmė pageidavimo formoje:

1. Prie metinės konferencijos suruošti leidžiamųjų kuopose laikraštėlių parodą.

2. Kad kauniečiai perdaug nenuvargtų, konferencijas šaukti kituose miestuose (k. a. Marijampolėj, Panevėžy, Šiauliuos).

3. Priimtas ir paliktas išpildyti C. Tarybai draugams-ėms vilniškiams ateitininkams užuojauta ir pasveikinimas.

4. Kad „Ateityje“ būtų dedama daugiau beletristikos, žinios iš užsienio moksleivių gyvenimo ir kad ji reguliariau eitų.

5. Jaunesniesiems at-kams leisti arba priedą prie „Ateities“ arba skirti keletą puslapių.

6. Susirinkimus pradėti ir baigti malda.

Priimtos sekančios rezoliucijos:

1. Blaivybės klausimu.

A. Tarp savęs:

a) prie kuopų isteigti blaivininkų sekcijas;

b) vienas C. Tarybos narys organizuos blaivininkų sekcijas;

c) prie „Ateities“ įvesti abstinentų atskirą skyrių su atskiru redaktorium ir atskiru pavadinimu.

B. Visuomenėje:

a) remti L. K. „Blaivybę“ ir „Angelo Sargo vaikų Sajungą“;

b) platinti blaivininkų spaudą;

c) prisidėti prie vykdymo St. Seime 1922 V. 29 d. išleisto įstatymo kovai su girtybe.

C. Ateitininkų organizacijoje pageidaujamas ir putariamas palaikyti visur ir visuomet blaivumo principas.

2. Sporto klausimu.

A. Tarp vyresniųjų ateitininkų:

a) įsteigti sporto sekcijas prie kuopų;

b) C. Tarybos tam tikras narys organizuoja;

c) darbuotėje prisilaikyti „Liet. Gimnastikos ir Sporto Federacijos“ ideologijos bei taktikos ir palaikyti jos organą „Sargyba“.

B. Tarp jaunesniųjų at-kų:

a) jaun. at-kų organizacijoje sporto sekcijos veikimą reguliuoja At-kų C. Taryba pasitarus su žinovais,

b) patariama jaun. at-kams. įeiti į kontaktą su skautais, kaipo grynai su auklėjančia organizacija.

C. Tarp merginų:

a) įsteigti prie kuopų mergaičių sporto sekcijas su atatinkama programa (žaidimai, ritmika, gimnastika ir t.t.

b) ir c) kaip tarp vyresnių § A.

3. Del Ateitininkų religinės praktikos:

Ateitininkų moksleivių konferencija turėdama omeny, kokios svarbos turi religinė praktika katalikų pasaulėžiūros ir doros sutvirtinimui, pageidauja, kad visi ateitininkai kuo dažniausiai ir organizuotai atlikinėtų savo religijos praktiką, ypatingai išpažintį ir šv. Komuniją. Tai praktikai išplatinti, konferencija pataria prie kuopų steigti eucharistininkų sekcijas.

Dr. Bistras darė „Ateities" redakcjos vardu pranešimą. Nurodydamas kokiose sunkiose aplinkybėse jai tenka dirbti, prašė duoti tam tikrą administratorių ekspeditorių. Apsiėmė likti tik turinio redaktorium.

Į Centro Tarybą visais balsais išrinkta: J. Leimonas, A. Petrauskaitė, J. Mičiulis, J. Urmonas, A. Daktaravičaitė, P. Gaučys ir J. Statkevičius. Pareigomis jie šiaip pasidalinę: Juozas Leimonas—pirmininkas; Juozas Urmonas—vice-pirmininkas; Statkevičius—I sekretorius; A.Daktaravičaitė—II sekretorius; A. Petrauskaitė—iždininkas; Povylas Gaučys—sporto vedėjas ir J. Mičiulis—blaivybės vedėjas.

Į C. Reviziją išrinkta: B. Žukauskas, D. Jurkus ir V. Jasaitis.

Pirmininkas Pr. Raulinaitis, baigdamas konferenciją, kalba, kad mūsų visų paskaitų ir darbų dvasia, tai mūsų obalsio dvasia. Džiaugiuos, kad nauja dvasia, nauja gyvybė pradėjo plėtotis, kad siekimo aukštyn pradai pas mus dar smarkiau pakilo. Mes nuveikėm daug, esam visuomenininkai, kultūrininkai, tautininkai ir Aukščiausiojo Tėvo garbintojai! Atlikim tas savo pareigas, atnaujinkim visa Kristuje, o paskui danguose užsipelnysim šventybės vainiką! Dainuojama Ateitininkų ir Tautos himnai. Konferencija baigiama 14 val.

Atlankyta Karo Muzėjus ir visų dalyvauta rugp. 6 d. Ateitininkų gegužinėje.

K. Antanas.

Ateitininkų Susišelpimo Fondo susivažiavimas.

A. S. Fondo reikalams aptarti buvo padarytas rugpiūčio 5 d. 9 val. atskiras posėdis Posėdį atidarė kun. Dogelis, kviesdamas L. K. M. Ateitininkų konferencijos prezidiumą ir sekretorijatą savo pareigas eiti ir susivažiavime A. S F. susivažiavimo nariais liko konferencijos atstovai.

A. S. Fondo Valdybos pranešimą davė p. Spėtyla. Valdyba rūpinosi: ateitininkų namų pirkimu, moksleiviams ir studentams valgyklos steigimu, pašalpų išdavimu. Paskolų išduota 5500 auks. Šiais metais įplaukų turėta 32903 auks. išlaidų 11805 a. 19 sk. gryno pelno 21097 a. 81 sk. Kun. Dogelis papildė pranešimą del namų pirkimo. Namai dabar kainuos jau milijoną auksinų. Pirkimas dar galutinai nebaigtas, bet greitai tikimasi pabaigti.

Įstatų reorganizavimo klausimą referavo P. Spėtyla. Pirmiausia buvo kalbėta del vardo, nes komisijoje kilo įvairių sumanymų ir vienu vardu pavadinti nesusitarta. Susivažiavimas paliko senąjį vardą: „Ateitininkų Susišelpimo Fondas.“ Patiektieji įstatai su keliomis pataisomis priimti.

Į A. S. Fondo Centro Valdybą išrinkta: Kun. Dogelis, Grajauskas, Romanienė, Kun. Vailokaitis ir Spėtylienė - Jasėnaitė.

Į A. S. F. Reviziją išrinkta: Dr. Bistras, Pr. Raulinaitis ir stud. Gruodis.

A. S. Fondo susivažiavimas baigėsi 11 val. 30 min.

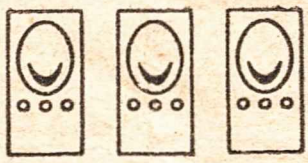

Antras katalikų studentų tarptautinis kongresas.

Kongreso atidarymas įvyko 7 d. rugpiūčio 8½ val. vakare, miesto tarybos salėje. Pirmininkas Dr. Max Gressly sveikina svečius: Jo Ekselenciją Besson, Lozanos ir Genevos vyskupą, Commision Permanente garbės pirmininką, pralotą Esseiva, valstybės patarėją, valdžios atstovą p. Perrier,universiteto rektorių p.Dr.Gockel, universiteto profesorius: Allo, Langen-Wendels, Bise, Büchi Girardin ir von Overbeck; garbės narius, Dr. Brom, studentų susivienijimo sekretorių Olandijoj ir kun. Gremaud; įvairių valstybių atstovus: Vokietijos, Anglijos, Austrijos, Belgijos, Ispanijos, Japonijos, Suvienytų Valstijų, Prancūzijos, Vengrijos, Italijos, Lietuvos, Liuksemburgo, Lenkijos, Šveicarijos, Čekoslovakijos ir Jugoslavijos. Atstovų buvo apie 43.

Jo Ekselencija vyskupas Besson pasako atidarymo prakalbą. Jisai reiškia džiaugsmą, kad pernai įkurtas katalikų studentų susivienijimas „Pax Romana" gražiai gyvuoja ir auga, ir kad Friburgas yra šio judėjimo centras. Jisai linki kongresui sekmingos darbuotės ir meldžia Dievą suteikti savo palaimą.

Perrier sveikina susirinkusius ir pažymi kokios esama didelės garbės valstybei, turint tarptautinį studentų kongresą. Jis prižada valdžios vardu teikti reikalaujamos paramos ir dėka jam, šis kongresas įvyko gerose sąlygose.

Universiteto rektorius p. Dr. Gockel sveikina susirinkimą Fiburgo universiteto vardu ir skatina praktiškai sekti tas tiesas, kurios yra teikiamos universiteto.

Dr. Ludovico Montini, italų katalikų studentų sąjungos narys ir Milano universiteto asistentas, patiekė referatą „Notre travail en faveur des missions étrangères". Jis pabrėžia studentų galimybę bei priedermę pasidarbuoti misijoms ir nurodo kelius jų darbuotei. Kiekvienas, anot jo, studentas privalo šiokiu ar tokiu būdu prisidėti prie šio darbo. Jisai suteikia keletą propozicijų:

1. Malda; paskirti metuose dvi dieni, kuriose būtų ypatingai aukojamos maldos už misijas. Tas dvi dieni rei-

kia išklausyti šv. Mišių ir primti šv. Komuniją; tai turėtų būti įsteigta kiekvienoje tautinėje organizacijoje.

2. Materiale pagelba, kuri gali būti surinkta įvairiais būdais. Jis siūlo kiekvienai draugijai turėti sekretorių, kuris rūpintųsi šiuo dalyku, laiks nuo laiko išduodamas savo darbuotės atskaitą.

3. Patraukti jaunimą užimti vietas, kurios pasitaiko misijų šalyse, kame stengtųsi krikščioniškos kultūros dėsniais teikti paramos misijonierių darbuotei.

4. Kad studenčių sąjungos platintų šitą misijų iegą spaudoje.

Šitos propozicijos buvo patiektos sekančių dienų diskusijoms.

Šia paskaita pirmos dienos darbas buvo užbaigtas.

* * *

8 d. rugpiūčio 8 val. ryte, katedros bažnyčioje kun. J. Tschuor, generalis sekretorius, atlaikė šv. Mišias. Visi atstovai priėmė bendrai šv. Komuniją. Kun. Gremaud pasakė įspūdingą pamokslą.

Posėdis prasidėjo 9½ val. Pirmininkas Dr. Gressly duoda atskaitą iš praėjusių metų. Įvyko du svarbiu kongresu: pirmas Ravenoje, 30 d. rugpiūčio 1921 m. ir antras Roterdame, prieš pat Velykas. Tai pirmininko F. U. C. I. Spatara ir studentų susivienijimo sekretoriaus Olandijoj, Dr. Brom darbuotės vaisiai.

Commission Permanente turėjo tris susirinkimus: 1) 22 d. liepos 1921 m. tuoj po kongreso Friburge; 2) Kloster-Fahr'e, netoli Winigen (Ziurichas), 26, 27 ir 28 d. balandžio 1922 m. ir pagaliau 3) 6 ir 7 d. rugpiūčio, prisiruošiant prie dabartinio kongreso.

Apsvarstymui svarbių dalykų, kaip finansai, propaganda ir t. t. išrinkta trys komisijos: finansų, kuriai pirmininkauja „Renesanso" draugijos pirmininkas p. Kurt de Wattenwyl; propagandos ir spaudos komisijoje pirmininkauja Dr. Brom ir darbuotės komisijoj Dr. Gressly.

Finansų komisijon įėjo atstovai šių valstybių: Šveicarijos, Anglijos, Ispanijos, Vokietijos, Prancūzijos, Italijos ir Amerikos Suvienytų Valstijų.

Propagandos ir spaudos komisijon—Ispanijos, Prancūzijos, Čekoslovakijos, Vengrijos, Olandijos, Austrijos ir Jugoslavijos.

Darbuotės—Vokietijos, Vengrijos, Italijos, Lietuvos, Belgijos, Olandijos, Prancūzijos, Lenkijos ir Suvienytų Valstijų.

Generalis sekretorius, kun. Tschuor suteikė savo darbuotės atskaitą.

Užbaigiant posėdį tapo perskaityta Jo Šventinybės Pijaus XI telegrama, sveikinanti susirinkusį kongresą.

2½ val. po piet prasidėjo atskirų komisijų darbai.

*
* *

9 d. rugpiūčio 9 val. ryte prasidėjo posėdis. Prancūzų Katalikų Jaunuomenės Komiteto narys p. M. Prelot patiekė referatą „La question sociale et les étudiants catholiques". Jis nurodė santykius, kurie turi būti palaikomi tarp studentų ir liaudies.

Toliau sekė diskusijos del komisijų paduotų rezoliucijų.

2½ val. po piet prasidėjo posėdis. P. Domanig (Austrija) patiekė referatą „Das Laienapostolat". Jis nurodė studentams priedermę prisidėti prie plėtimo krikščioniškos pasaulėžiūros.

Propagandos ir spaudos komisijos buvo patiektos ir priimtos sekančios rezolucijos:

1) Leisti ir toliau laikraštį „Pax Romana", kuris praneštų Sekretorijato veikimus—universitetų religinį stovį bei jų veikimą, bibliografiją etc. Laikraštis bus leidžiamas dvejose kalbose: prancūzų (Belgijoj) ir vokiečių (Austrijoj).

2) Sekretorijatas išleis: a) pranešimus apie „Pax Romana"; b) dokumentų rinkinius mokslui ir c) katalikų stu-

dentų organizacijos metraštį su tarptautinių vienatų antrašais.

3) Organizacijos „Pax Romana“ globėju paskirtas šv. Tomas Akvinietis.

4) Teikti pagelbą rusams studentams.

5) Tarptautiniame Sekretorijate bus misijų sekcija, kurie išimtinai ieškos priemonių teikti pagelbą misijonieriams, skelbiantiems Kristaus mokslą stabmeldžių šalyse.

Jie stengsis:

a) Paskirti misijų labui aukų dienas.

b) Suvienyti studentus su kunigų-misijonierių darbuote.

c) Rūpinti gydytojų, mokytojų, vaistininkų ir kitų pagelbininkų misijose.

d) Ieškot paramos, studentams tarpininkaujant, įvairiose katalikiškose draugijose.

6) Įsteigta fondas, kuris teiks neturtingiems studentams pagelbą pinigais, rūbais ir knygomis. Fondas pavadintas „Auxilium studiosorum.

7) „Pax Romana“ užsims studentų perkėlimu užsienin mokslo papildymui atostogų metu arba universitetą baigus.

8) Garbės nariais tapo priimti: p. Python, p. Montenach ir p. Perrier, daug pasidarbavę studentų susivienijimui „Pax Romana“.

Valdyba liko ta pati. P-lė Nosėda, iš priežasties mokslo tęsimo Paryžiuj, tapo pakeista p-le Despont.

Pirmininkas p. Dr. Gressly padėkojęs atstovams už jų atsilankymą, uždarė kongresą 7 val. vakare.

9 val. vakare, Cercle Catholique sode, buvo atstovų draugiškas pasilinksminimas. Sodas buvo gražiai apšviestas. Atvyko taip pat keletas universiteto profesorių.

Organizacijos Komiteto vardu, p. G. de Weck pasveikina atsilankiusius svečius iš viso pasaulio kraštų.

Išrinktas universiteto rektorium prof. Allo pareiškė ypatingą simpatiją visiems atstovams.

Jo Šventenybės Pijaus XI atstovas pralotas Giovanni Pini sveikino svečius šv. Tėvo vardu. Jis savo kalboje ypatingai pažymėjo lietuvių tautą, kaipo muzikos mylėtoją. Jam tekus matyti operą „I Lituani", gavo supratimą apie lietuvių muzikališkumą.

* * *

10 d. rugpiūčio 11 val. ryte atstovai išvažiavo pasigėrėti Šveicarijos apylinkėmis.

Nuvažiavę į Gruyères, sustojo viešbutyj „Fleur-de-Lys". Anglijos atstovas p. O'Neil, pietų laike, pasakė prakalbą, žadėdamas, nežiūrint jų mažo katalikų studentų skaičiaus, kiek galint padėt katalikų studentų Sekretorijatui.

Šis kongresas dar daugiau suvienijo katalikus studentus, davė progos geriau viens kitą pažinti. Toks tarptautinis katalikų studentų susivienijimas yra labai naudingas ir reikalingas, nes tik bendromis iegomis galima nudirbti tą darbą, kurį yra pasiskyrus katalikų studentų organizacija „Pax Romana".

Kadangi Lietuvos katalikai studentai dar nėra jos oficialiais nariais, tai laikas jais tapti. Reikia būtinai prisidėti prie katalikų studentų judėjimo.

Vincas Podolskis, atstovas.

Jurgis Krasnickas.

Münsterio universiteto studentas, vienas iš energingiausių ateitininkų organizacijos vadų, žiauriai žmogžudžių nužudytas š. m. spalių 25 d. Atesnykų kaime netoli Simno Alytaus apskrities, grįžtant jam iš Kauno tėviškėn.

A. A. draugas Jurgis buvo gilaus proto, kilnios sielos, gražios iškalbos, pilnas iniciatyvos jaunuolis. Nuo mažens dienų aktyviai dalyvavo ateitininkų organizacijoje ir beveik visą laiką stovėjo jos prieky. Ištrėmimo laikais Voroneže buvo jaunesniųjų ateitininkų pirmininku, veliaus Voronežo ateitininkų kuopos valdyboj, grįžęs Lietuvon vadovavo Mariampolės ateitininkų kuopai, o pastaruoju laiku Münsterio universiteto studentams ateitininkams. Gimė 1902 m. Atesnykų kaime, Simno parapijos, Alytaus apskrities. Šią liūdną žinią pranešam Ateitininkų Organizacijos nariams ir jos idealams artimiems žmonėms.

Sekančiam „Ateities“ numery apie a. a. draugą Jurgį bus plačiai aprašyta.

Ateitininkų Centro Taryba.

JUOZAS ŠVAISTRA.

SKAUSMO VERPETAI.

(skiriu a. a. dr. Jūrgiui Krasnickui).

Tyli naktis. Mėnuo ramiai plaukiai dangumi, žvaigždelės šaltai šypsos padangėse. Kada-ne-kada pūkštelna šaltas drėgnas rudens vėjelis. Skubiai bėgu miesto gatvėmis namo. Šiandien taip nesmagu, nejauku. Širdin kas tai įsmigo giliai, koks tai nepaprastas skausmas visomis gyslomis laksto visus nervus erzina. Neramu. Rods bėgtum, kad tavęs nieks nematytų, nieks nežinotų, ir kad pats nieko nejaustum, negirdėtum, nematytum.

Štai ir namučiai. Gal nors gražus sapnas palytės išvargusį kūną, nuveš į dausų šalį. Praveriu duris.— Juozai? —šaukia pažįstamas balsas. — Ką?— atsišaukiu. — Amžiną Atilsį tark, Jurgiui... — Kas?! Kur?! — nustebęs klausiu. — Jojo gyvybės siūlas žmogžudžio rankos nutrauktas! —aiškina man toliau. — Eik gult ir neįsk man į akis, kam erzini ir taip skausmų suspaustą sielą — piktai sušunku. — Nenori netikėk. Bet dar kartą tau sakau, kad Jurgio jau nėra. — Taip! . . .

Nuvėjau prie lango ir atsisėdau. Gatvėse tvyskėjo žiburiai, padangėse vis taip pat šaltai šypsojosi žvaigždelės, lėtai plaukė berybe erdve mėnuo. Staiga pralėkė viens kits meteoras ir vėl paliko toks pat vienodumas. Sėdėjau it pakirstas, niekam nei žodelio nesakiau. Nesakiau, nes negalėjau. Jeigu būčiau nors vieną garsą pratarę, tai kartu it mažas kūdikis būčiau balsiai pravirkęs. Tylėjau ir sėdėjau. Per veidą riedėjo ašaros, krūtinę it peiliais varstė. O gatvėje skambėjo juokas, bildesis, klegesis...

Dievuli brangus, ar gi Tu tam pasaulį sukūrei, kad jame kraujas nekaltas lietųs, kad juodos šmėklos sau puotas keltų, purvais drabstytųs, skausmų verpetai sukurius suktų.

Kodel nelemta toms kilnioms sieloms, kurios Aukštybių spiuduliais puošias, čia spindėti ir tąja šviesa kitus uždegti.

Kodel nelemta joms visa gale čia suliepsnoti, su tyra meile pasaulin šokti, tą meilės ugnį visur paskleisti, kad

akių žvilgiai vien laimę teiktų, kad ranka ranką maloniai spaustų, kad širdis širdį meilėj skaudintų. . . . . .

. . . . . .

Užmerkiau akis. Nieko nenoriu matyti: nei tų mirgančių žvaigždučių, nei plaukiančio erdve mėnulio, nei kambario sienų, nei ant jų kybančių paveikslų—nieko o nieko. Vien tamsa tegul gaubia mane. Šiandien jí man artimiausia, maloniausia. Užsimerkiau. Nieko daugiau nejaučiau, be smarkaus širdies plakimo ir laikrodžio taksėjimo. Būt gera, kad ir širdis neplaktų ir laikrodis netaksėtų. Kad liktų tik tamsa ir tyla, bet tokia rimta kaip kad kapų gilumoje.

Dieve brangus! Kam Tu davei žmogui širdį, jausmus, klausą, regėjimą. Ar tam, kad jų pagelba jį kankintų. Išplėšk man širdį, kad aš nejausčiau, išlupk man akis, kad neregėčiau, perskroski smagenis, kad negalvočiau—kad šio pasaulio nei nežinočiau . . . . . .

. . . . . .

Kodel negali būti gražaus harmoningo gyvenimo, vienos galingos sutartinės Aukščiausiojo garbei?! O siela to taip trokšta, del to taip nerimsta. Rods, kad galėtum apglėbtum visą pasaulį, priglaustum tvirtai prie krūtinės ir jį bučiuotum, ir jam kalbėtum, kad vien tik meilė jame žydėtų.

Rods, kad galėtum tai surankiotum visas ašaras, su gaudytum visus skausmus ir dejavimus, juos Dieviško šviesos spinduliais sudegintum ir vieton jų paskleistum pa sauliui džiaugsmą ir meilę. Bet nėra tiek pajėgų, nėra tiek galės. Ir raičiojiesi pažemiais it kirminas, kankinies, rauni plaukus iš skausmo ir grieži dantimis, o gyvenimo audros visu smarkumu blaško, supa ir tyčiojasi iš tavo negalės. Ir rodos žūtum, kad ne idealo žvaigždelė, kad ne vilties kibirkštėlė, kuri tave žavi, masina, vilioja, neduoda čia gyvenimo sūkuriuose paskęsti.

Kaip gera turėt idealą ir juo visa siela gyventi, jo siekti. Nežus, kas turi idealą!

Idealo žvaigždele, neapleisk tu mūs! Drąsiai vesk šia ašarų pakalne į Amžiną Šviesą, Meilę ir Gėrį.

. . . . . .

Tylus vidunaktis. Šaltai šypsos padangėse žvaigždelės, ramiai plaukia berybe erdve mėnuo. Visi jau miega, saldžius sapnus sapnuoja, vien mano siela nerimsta, skausmų verpetai joj puotą kelia. Išvargo kūnas, nusviro kedėn, minčia nuskridau, kur tai toli, toli, bet kur.. ir pats gerai nežinau...

—Štai ramiai bangelėmis ripuliuojasi ežeras, jis ramus, bet kartu ir rūstus. Jame tūkstančiai atsispindi žvaigždučių. Čia būt šventa tyla, tik vienos nendrės vėjelio liūliuojamos čiučena tarp savęs. Staiga sušniokštė ežero bangos, nutilo čiučenę nendrės — stiklinio ežero paviršium žengė žmogysta. Vienoj rankoj turėjo kryžių, antroj knygą. Jojo akių žvilgy tryško meilės spinduliai, lūpas lydėjo šypsena, juodi garbanuoti plaukai iškilmingai plevėsavo, o iš krūtinės sunkėsi kraujas, ir krito į ežero bangas. Jis žengė drąsiai, iškilmingai. Sustojo, apsidairė ir prabilo galingu balsu: „Draugai, nebijokit gyvenimo audrų, bet drąsiai ženkit pirmyn. Supinkite sielas vienan gražun vainikan ir apšvieskite Amžinybės Šviesa. To vainiko nenutrauks nei šio gyvenimo rūbai, nenugąsdins nei šalti paslaptingi kapai—jūs laimėsite. Šie mano kraujo lašai tesujungs mus Amžinai bendriems idealams.—Pabučiavo kryžių ir knygą ir staiga pranyko. Ir vėl nurimo ežeras, pradėjo čiučenti nendrės. Rytuose prasimušė vienas kitas aušros spindulėlis. Pamaži pradėjo sklaidytis tamsa. Aušo naujo gyvenimo diena . . . . . .

. . . . . .

Nurimki siela, nutilkit audrų verpetai, drebėkit visos patamsių galybės. Mes šiandien naujom pajėgom keliam dar aukščiau savo vėliavą: „Visa Atnaujinti · Kristuje.“ Mes dar stipriau suspaudėme viens kitam rankas, įpynę širdis meilės vainikan, drąsiais žvilgiais žvelgiam ateitin. Kas mums audros, kas mums mirtis, kas kapai! Mūsų vėliava galingai plevėsuoja, nauji būriai jaunuolių stoja kovon!

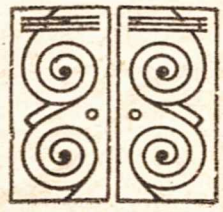

Kokie gyvulių ir paukščių balsai ir kaip jie žmonių šaukiami ar mėgzdomi?

I.

Masinti, šaukti, drausti, pratinti arba nuryti, atginti, varyti, nušaukti, erzinti naminius gyvulius ar paukščius Joniškėlio vls. (Pasvalio aps.) vartoja šiuos jausmažodžius (jaustukus) arba jausmą reiškiančius sakynius[1]):

ARKLIUS šaukia: kuz-kuz-kuz! koš-koš-koš! Laukšis! Širmis! Bėris! Juodis! Sartis! Knapis (knapas)! Rumplis!...

KUMELIUKUS: kiz-kiz-kiz! Kuziutė! Sudraudžia Tpru! Tėrr! Ša! Tišš! Gena (varo): na! no! no-gi! erio! opa! op! žipa! žip! erip! erio! eriop! uri! urip! žip-pa-pa! žio-gi! žio-gi, neisi?! · škėž! Erzina: nyv! žvyngt

KARVES šaukia: tpruk-tpruk! Dvyla! Baltnugarė! Juodnugarė! Žvaigždė! Buola!.. Gena: štil! šio! šio gyt! šio-gi! saitan (sietan)! šio saitan (šio prie saito)! šiū! šio-žio! Erzina (kaitroje, kad zyliotų): zzz! Jautį erzina: mam-mam-brėkšt!

OŽKAS šaukia: cibė-cibė-cibė! cip-cip-cip! Veja: čėbėkšt! cibė, škėn! Erzina: cibė-cibė, mehehe!

AVIS šaukia: bur-bur-bur! bas-bas-bas! bas-bas' basytė! bas-bas, buriutė! bur-bur, buriutė! ERIUKUS bur-bur, burinks (buriutėlis)! Veja: škėn gyt! škon· škon gyt! škon (škėn) lauką! (geruoju) škon, škonu. te, škon! škoniokšt! škėnėkšt! Erzina: bia-a-a!

---

[1]) Užrašyta Dovydų sodžiuje.

KIAULES šaukia: ciuk-ciuk-ciuk! ciok-ciok-ciok! ciuk (ciok) kiaulę!

PARSIUKUS šaukiant čekšena liežuviu lygiai taip, kaip jie ėda. Veja: učkuria! učkur! uč! oč! ukš! okš! uzi! ėkš! ei, kiaules varykit, ei (nėi) (piemenys)! uzia! uči! uci! puci! bėrrr, kiaulės namo, bėrrr!

ŠUNES šaukia: ciu-ciu-ciu! sa! sok-sok-sok (laižyti)! uzia! uči! uci! puci! Veja: eik, smarvė! laukan! laukan, padla! lauk, bindza! Erzina: errr! urrr! urrr!

KATES šaukia: kac-kac-kac! kic! kėc! kac-kac, katytė! Veja: škėc! škač! škuč! škoč! škač, šmaižmė!

ŽĄSIS šaukia: ziu-ziu-ziu! zė-zė-zė! ziuziutės (žiužiutės), ziuzelės, ziuzitytės, ziuzės! Veja: zėl! zėl tupt! zėl į daržą! zėlia! zėl-zėl zėleno! zėlėkšt!

ANTIS šaukia: zėlė-zėlė lest! zėlėzinkai! Veja: zėl (paaukštintu balsu).

VIŠTAS šaukia: put-put-put!

VIŠČIUKUS: tik-tik-tik! Vaiko: štiš! štėš tupt! stėš! štės lakton! štėš lauk! štėš dėt! štėš perėt!

KARVELIUS šaukia: ul-ul-ul! uliut! ulink! uliutlė! liu-liu-liu! Veja: ššš! šššiut!

Knygos ir žurnalai

J. Globis. Asmenybės kultūros pagrindai.

Skiriama mokslą einančiam jaunimui. 1921. Šiauliai. 38 p. p.

Kaip pačioje antraštėje pažymėta, knygelės skyriamos mokslą einančtam jaunimui. Pakalbėjęs apie pačią asmenybės kultūrą, jos reikalingumą, autorius imasi kalbėti atskirai apie kūno, valios, proto ir jausmų kultūrą. Moksleiviai čia gali rasti labai teisingų minčių, gerų patarimų.

Kalbėdamas apie proto kultūrą, autorius kiek plačiau paliečia pasaulėžiūrą. Del religijos rašoma: „Paprastam inteligentui užtenka išsidirbti pažiūrą i Dievą, sielą, gyvenimo tikslą ir dorą. Nebūdamas ex professo by kokios konfesijos apologu ir būdamas bemaž interkonfesinės orientacijos, norėčiau porą minčių čion įrašyti, kuriomis mano pasaulėžiūra remiasi (23 p.)“. Autorius tiki Dievą. Tasai jo tikėjimas pirmiausia remiasi vidujiniu persitikrinimu. Antra, autorių verčia pripažinti Dievą visatos dėsningumas. „Mokslo nepasisekimas nekuriuos dalykus išaiškinti—rašo jis—man nėra rimtu argumentu Dievo esimo išrodymui, nes kas šiandien yra neaišku, kas šiandien dar nėra ištirta, tai principe pripažintina būsią, jei ne tuojau, tai bent po tūkstančio metų ištirta (t. p.).“ Nežinia kokius čia mokslui nepasiekiamus išaiškinti dalykus autorius turi omeny. Jeigu čia kalbama apie pasaulio pradžią, gyvybės bei žmogaus atsiradimą,—tad su tuo negalima sutikti. Tie trys dalykai mokslui niekad nepavyks išaiškinti, nes 1° pasaulis negali būti amžinas, o jokia pradžia be pradedančios esybės—negalima, 2° gyvybė iš negyvos medžiagos negali kilti, nes ermingai nuo jos skiriasi, ir 3° žmogus iš kitos gyvosios gamtos naturaliniu būdu, be pašalinės pagelbos negalėjo kilti, nes, turėdamas laisvą ir protingą sielą, taip pat esmingai nuo jos (kitos gyvosios gamtos) skiriasi. Dargi optimistingiausi mokslininkai šių klausimų akivaizdoje kartoja liūdną Du Bois-Reymond'o „Ignoramus et ignorabimus“. Menamą visų tautų tikėjimą į kokį nors dievą auto-

rius taip pat laiko nerimtu argumentu, nes buvę tautų (mongolai-totoriai) labai mažai teturėjusių religingumo. Gryno budizmo bei konfucionizmo dievybė taip pat esanti neaiški (t. p.). Kad visose tautose religingumas būtų labai stiprus—to niekas nė nemano tvirtinti. Bet kad nėra buvę nė vienos tautos, kuri būtų visai neturėjusi religijos, jokio dievybės supratimo—to irgi niekas neužginčys. Tiesa, grynasis budizmas ir konfucionizmas neturi aiškios dievybės sąvokos, tačiau jie niekad nėra buvę kurios nors tautos religijomis. Ieškant religijų be Dievo galima dar paminėti prancūzų revoliucijos proto religiją, A. Comte'o žmonijos religiją, E. Haeckel'io — W. Ostwald'o monizmą, pagalios socializmas kai kurių socialistų taip pat norima padaryti religija. Bet ką bendra tatai turi su visų tautų tikėjimu? Žmogus turi tiek galingą protą, tiek lakią vaizduotę, kad daug ką gali pramanyti. Tačiau tie prasimanymai retai kada prigyja taip, kaip jie yra pramanyti. Ir tolimųjų rytų išpažįstamas budizmas daug skiriasi nuo grynojo budizmo. Tad ar šiaip, ar taip imsime dievybės sąvoką šiokią ar tokią rasime turint visas tautas, visą žmoniją.

„Be to—baigia autorius tuo klausimu—nes viskas yra teisinga, kas populiaringa: sakysime, ištisus šimtmečius kultūringa Europa šventai tikėjo, kad saulė sukas apie žemę,—tuo tarpu dabar visiems aišku, kad tai niekuomet nėra buvę šventa tiesa (t. p.). Tikra tiesa! Tačiau saulės aplink žemę sukimasis nieko bendra neturi su visuotinu dievybės išpažinimu. Kiekviena visų pripažįstama mintis gali tapti tokia trims atvejais: 1° jeigu ji yra lengvai protu suprantama (2×2=4), 2° jeigu ji kiekvieno jutimais pažįstama (saulė sukasi aplink žemę) ir 3° jeigu ji remiasi tam tikru instinktu (visuotinas kalbėjimas, doros dėsniai). Dievybė negali būti nei grynai protu, nei jutimais pažįstama, —belieka trečia galimybė: jos ieško žmonės tam tikro instinkto verčiami. Į visų tautų tikėjimą negalima žiūrėti kaip į kažkokią balsavimo priemonę. Tatai yra nei daugiau, nei mažiau, kaip autorius pripažįstamo religinio instinkto apsireiškimas. Ir todel jis turi daug svarbos Dievo esimo klausimą svarstant.

„Atsisakyti nuo religijos—autoriaus nuomone—reiškia nuskriausti ne tik savo pasaulėžiūrą, kuri atrodytų be dievybės idėjos quasi varlė be smagenų, bet ir apriorinį, religinį instinktą, kurs už tai kartais skaudžiai žmogų nubau-

džia, darant jį skeptiku, pesimistu ir galop nusižudėliu (26 p.)". Tačiau „jauniems žmonėms per didelis religingumas (tikriau sakant maldingumas ir religinis misticizmas) yra neabejotinai kenksmingas, nes 1) užmuša tverybos energiją ir 2) kaipo kraštutinumas vargiai begali būti visą amžių (sk. S. Šultės „Revoliucijos dėsniai ir evoliucijos keliai") išlaikomas, ir jei jaunas davatka-mistikas nupuola, tai jau ir labai žemai nupuola: mat ilgai ir visiškai varžomi kūniniai instinktai, pasitaikius galimybei, exploziškai išįra (t. p.)". Su šia mintimi aš tesutikčiau, jeigu knygelės nebūtų „skiriama mokslą einančiam jaunimui, o pats klausimas būtų rišamas bendroje plotmėje. Tik anaiptol ne del to, kad per didelis maldingumas „užmušąs tverybos energiją", arba kad toki žmonės, kai puola „tai jau ir labai žemai nupuola". Kokios kurybos energiją gali maldingumas užmušti? Ar šv. Tomui maldingumas kliudė parašyti jo „Summą"? Atsiminkime šv. Ambraziejų, „Te Deum laudamus" autorių, šv. Prancišką Assižietį, šv. Ignacijų Lojolą, palaimintą Johanną d'Arc (p. J. Gobis ko gera pasakys-davatką),—kas beparodys tiek energijos, tiek ištvermės, kiek jie parodė?! Kad coruptio optimi pessima est—tiesa, bet ką tatai gali nubaidyti siekti optimum? Tūlas gali pasakyti, kad minėtų šventųjų maldingumas nėra kraštutinis. Taip ir aš manau. Tačiau kaip tada sutaikinti tikrą kraštutinybę su besimokinančios jaunuomenės gyvenimu? „Vienpusiškas ilgą laikotarpį tarnavimas kūno reikalams iššaukia prakilniųjų jausmų atsibudimą, vienpusiškas tikybai tarnavimas sukursto kitus sielos palinkimus, o kartais net baigiasi žemu nupuolimu",—rašo Simonas Šultė autoriaus minimame straipsnyje. Tačiau šios minties nieku būdu negalima taikinti besimokinančiai jaunuomenei, nes ji mokosi, tad, reiškia, apie kokį vienpusišką tikybai tarnavimą negali būti nė kalbos. Jeigu jau kalbėti apie mūsų besimokinančios jaunuomenės vienpusiškumą, tad galima kalbėti tik priešinga mintimi: tikybos reikalus ji visai yra užmetusi.

Dar del pačios religijos ir Bažnyčios. „Religija—kalbama čia—yra daugiau tam tikro instinkto ir jausmų, negu proto dalykas (25 p.)". Religija, kaipo tam tikra sielos gyvenimo forma, tikriau tariant, sritis yra įgimtas dalykas, instinktas,—tačiau nieku būdu to negalima sakyti apie jos turinį. Turinys tiek tėra įgimtas, kiek įgimta tiesa. Nejaugi autorius kokio nors instinkto verčiamas konfesijos klau-

simu „neturi aiškių nusistatymų (26 p.)“, arba yra „bemaž interkonfesinės orientacijos (23 p.)“? Nejaugi tas pats instinktas verstų vienus žmones būti katalikais, kitus—pagonimis? Taip ir su jausmais. Religija apima, ar bent privalo apimti visą žmogų: protą (dogmos), valią (dora) ir jausmus (kultas, apeigos). Sakyti, kad jausmai svarbesnį vaidmenį čia vaidina, negu protas,—reiškia dalyką apversti viršun kojom. Jeigu religijos esmė būtų apeigose—tada tegalima butų kalbėti apie jausmų pirmenybę. Bet kiekvienam aišku kad to nėra. Apeigos, tiesa, svarbus dalykas, tačiau jomis nei proto, nei valios nepatenkinsit.

„Taigi,—kalbama knygelių pabaigoje—jaunuoli, jei trokšti (o turi trokšti) žmonijai tikros kultūros, tai kultu-rinkis pats: juk, ir dabartinę kultūrą sutvėrė ne kolektivai, bet atskiri individai, t. y. kolektivų (visuomenės) vadai; taigi ir ateities kultūrą sutvers ne valstybinės, visuomeninės ir religinės organizacijos, bet individai,—kiekvienas atskirai savo asmenybę kultūrindami ir tuo pačiu savo tautą ir visą žmoniją kultūrindami (35 p.) Visa tat tikra tiesa. Tačiau visai be reikalo autorius lygina atskirus individus su kolektyvais—valstybinėmis, visuomeninėmis ir religinėmis organizacijomis. Ir viena ir kita—ir individas ir kolektyvas kūria kultūrą.

Baigiu. Gaila, kad autorius, kalbėdamas apie kultūrinimosi būdus, nepaminėjo svarbiausio ir radikaliausio—išpažinties. Čia, matyt, kalta „interkonfesinė orientacija“... Tačiau šiaip jau knygelėse yra ir gerų minčių.

Jurg. Krasnickas.

Red.: Amžinai ta pati bėda: žmogus, neturėdamas savo širdy religijos ir religinio gyvenimo pritirimo, stengiasi tąjį savo atšalimą pateisinti religingumo pavojingumu. Mums yra naujiena, kad šventumas būtų kam nors užkenkęs savo darbštumui reikšti. P. Gobiui reikėtų truputį daugiau pažinti Fr. Foerster'io pedagogikos veikalus. Be to, rašant apie kurį nors dalyką, reikia visų pirm tas dalykas pažinti ir jis išmanyti. P. Gobis, matyti pats nežinojo, kada rašė, kas yra religija, ritualas, jausmas, protas ir kiti tos srities dalykai, visa tai galima rasti tikybos ir psichologijos vado-

vėliuose. Tai pirma. Antra gi, nereikia rašyti apie dalykus, kurie be asmeninio pergyvenimo sunkiai tesuprantami. Religija yra tų sričių, kur reikia ir pačiam gyventi ja, kad galėjus kiek teisingiau apie ją rašyti. Toks gi suvertimas vienon kruvon įvairiausių sąvokų, dalykų, yra neleistinas rašant knygas.

Leidėjas-Redaktorius Dr. L. Bistras.

MANKIENĖS spaustuvė, Kaunas, Ožeškienės g-vė 5 nr.

Nuo Administracijos.

1. Prenumeratoriai, kurie dar neatsiteisė, prašomi tuoj siųsti pinigus jau litais laikant „Ateities“ kainą:

3 mėn. 1 litų 70 c.
6 mėn. 3 „
12 mėn. 6 „

2. Sekantį numerį tegalėsim išleisti, jei kuopos tuoj atsiteis už praėjusius ir **šį paskutinį** „Ateities“ numerį.

3. Ateities Administr. teatsakinės į laiškus tik tuomet, kai drauge su užklausimu bus prisiunčiama markė 15 cent.

4. Jau galima užsisakyti „Ateitį“ sekantiems.
1923 metams. Kaina: 3 mėn. 1 litas. 70 c.
6 mėn. 3 lit. 20 c.

5. „Ateitį“ prenumeratoriam siuntinėsim tik užsimokėjusiems iš anksto.

6. Dar galima gauti kelių metų kampl. tokia kaina.
Moksl. užsisakant per kuopą 4 lit.
Kitiems 5 lit.

Visais Administracijos reikalais galima kreiptis
Antrad. nuo 11 ½ — 13 val.
Ketvirtad. 16 — 17 v.
Šeštad. 15 — 16 v.

Ožeskienės g. № 12.

Nauji raštai.

1. **Lietuvos Mokykla** Mėnesinis laikraštis auklėjimo mokymo ir mokyklų organizacijos reikalams. Pr. Dovydaičio vedamas. V-jų metų 8 ir 9 sąsiuvinys 1922 m, rugpiūčio ir rugsėjo mėn.

2. **Kosmos.** Gamtotyros ir jos šalimų mokslų laikraštis 3—4-jų (1922—1923) m. 1-sis sąsiuvinys.

3. **Romuva.** Tautinės kultūros ir Pilnutiuio gyvenimo laikraštis № 2 (rugesėjis) 1922 m. Leidžiamas prof. d-ro St. Šalkausko.

4. **Draugija.** №№ 9—10, rugsėjo—spalio 1922 m.

Amerikos Lietuvių Prekybos

AKCINĖ BENDROVĖ

KAUNE
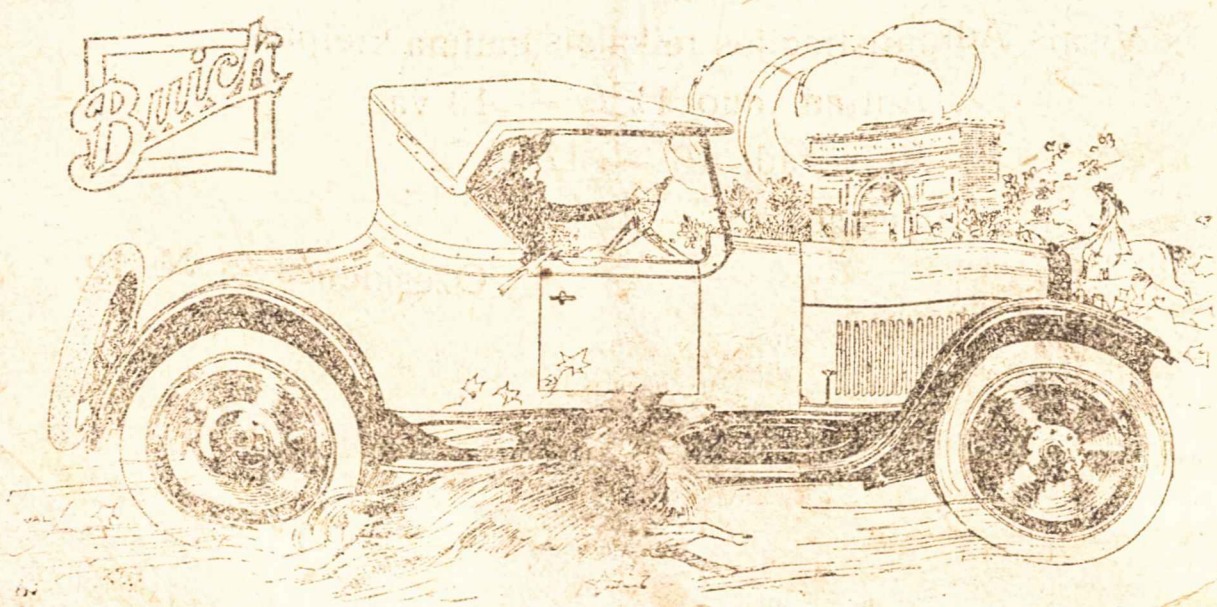
Maironio g-vė Nr. 1.